

Pada, pada deszcz

Bibliografia:

- Źródło: *Ogród deszczowy*, 28.12.2018, dostępny w internecie: <https://www.teraz-srodowisko.pl/sloownik-ochrona-srodowiska/definicja/ogrod-deszczowy.html> [dostęp 7.10.2022].
- Źródło: Alan Alexander Milne, *Kubuś Puchatek*, tłum. Irena Tuwim, Warszawa 2006, s. 112-125.

Pada, pada deszcz

Deszcz

Źródło: Pixabay, domena publiczna.

Twoje cele

- poznasz różne rodzaje deszczu,
- poznasz symboliczne znaczenie deszczu,
- zgromadzisz słownictwo opisujące siłę i natężenie deszczu,
- rozpoznasz cechy tekstu informacyjnego,
- odróżnisz informacje ważne od drugorzędnych,
- zrozumiesz znaczenie związków frazeologicznych związanych z deszczem,
- rozpoznasz rodzinę wyrazów.

Opady deszczu w wielu kulturach są oznaką działania siły wyższej, bóstw. Deszcz jest przejawem ich błogosławieństwa lub kary. To ożywcza siła zwiastująca urodzaj, bogactwo i dostatek. Użyźnia ziemię, która dzięki niemu rodzi plony. W różnych kulturach znane są ceremonie deszczowe, śpiewy, tańce sprowadzające deszcz.

Starożytni Rzymianie ustawiali figurkę boga Jupitera [Pluviusa](#) na skałach tak długo, dopóki nie spadł deszcz.

Deszcz jest również znakiem smutku, symbolizuje żalobę i płacz.

Wodę uważano za pośredni stan skupienia między gazowym a stałym, dlatego deszcz spadający z nieba jest symbolem oczyszczenia i wpływu nieba na ziemię. Z kolei gwałtowne opady symbolizują klęskę, są zwiastunem zniszczenia.

Polecenie 1

Podaj jak najwięcej skojarzeń i określeń związanych z deszczem.

Zapoznaj się z filmem o rodzajach deszczu, a następnie wykonaj polecenia.

Trwa wczytywanie danych ..

Rodzaje deszczu

JĘZYK POLSKI

Film dostępny pod adresem </preview/resource/R1ruIEcQYGI7f>

Film pt. „Rodzaje deszczu”

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Film, w którym omówiono, czym jest deszcz oraz cechy charakterystyczne poszczególnych rodzajów deszczu: mżawki, kapuśniaczka, nawałnicy, pompy, kwaśnych deszczy.

Polecenie 2

Opisz krótko trzy wybrane przez siebie rodzaje deszczu omówione w filmie.

Polecenie 3

Ułóż trzy pytania i odpowiedzi do [quizu](#) na temat rodzajów deszczu.

Polecenie 4

Czy zgadzasz się ze słowami [Ericha Remarque'a](#), że deszcz to najstarsza kołysanka świata? Uzasadnij swoją odpowiedź.

Przeczytaj fragmenty „Kubusia Puchatka” autorstwa [Alana Alexandra Milne'a](#), a następnie wykonaj ćwiczenia.

Alan Alexander Milne

” Kubuś Puchatek

Deszcz padał, padał bez końca. Prosiaczek myślał sobie, że nigdy, póki żyje, a miał już on lat bardzo dużo – może trzy, a może i cztery – że nigdy nie widział takiego deszczu. Dzień w dzień, dzień w dzień deszcz, deszcz i deszcz.

„Gdybym przynajmniej – myślał wyglądając przez okno – był razem z Puchatkiem lub z Krzysiem, albo z Królikiem, miałbym towarzystwo przez cały ten czas i nie musiałbym sterczeć samotnie jak kołek i rozmyślać, kiedy nareszcie deszcz ustanie”. I wyobrażał sobie, że jest razem z Puchatkiem i że mówi do niego: „Czy widziałeś kiedy taki deszcz, Puchatku?” A Puchatek tak by odpowiedział: „Czy to nie straszne, Prosiaczku?” A on by znów na to: „Ciekaw jestem, czy u Krzysia też tak pada”. A Puchatek powiedziałby: „Mam wrażenie, że biedny Królik chyba już utonął”.

Byłoby rozkosznie tak rozmawiać i doprawdy było bardzo smutno nie mieć żadnych innych przeżyć niż potoki wody, zwłaszcza że tym przeżyciem nie można się było z nikim podzielić. Zresztą, było to naprawdę silne przeżycie. Małe, wyschłe rowki, w których Prosiaczek tak często gmerał, zmieniły się w całe potoki. Małe strumyki, przez które często przechodził w bród, stały się rzekami. A rzeka, na której urwistych brzegach nieraz bawił się wesoło, wystąpiła z koryta i rozlewała się tak szeroko na wszystkie strony, że Prosiaczek zaczynał się zastanawiać, czy nie zaleje ona niedługo jego własnego korytka.

[...]

Wtem przypomniał sobie, co Krzyś opowiadał mu o pewnym człowieku na bezludnej wyspie i jak ten człowiek napisał karteczkę, włożył ją do butelki i butelkę wrzucił do morza. I Prosiaczek pomyślał, że gdyby i on napisał coś podobnego i w butelce wrzucił do wody, to może ktoś by się zjawił i przyszedł mu z pomocą.

Odszedł od okna i zaczął przetrząsać całe mieszkanie, wszystko, czego jeszcze woda nie zalała. W końcu znalazł ołówek, kawałek suchego papieru i butelkę z korkiem. I napisał z jednej strony:

POMOCY! PROSIACEK (JA) a z drugiej: TO JA, PROSIACEK. POMOCY, POMOCY

Potem włożył kartkę do butelki, zakorkował ją tak mocno, jak tylko mógł, wychylił się przez okno tak daleko, jak tylko mógł, aby nie wypaść, i rzucił butelkę tak daleko, jak tylko mógł.

[...]

– Jak się tu dostałeś? – spytał Krzyś, gdy mógł wreszcie wydobyć z siebie słowo.

– Na moim statku – odparł dumnie Puchatek. – Otrzymałem bardzo ważną wiadomość przysłaną mi w butelce. Ale skutkiem wody, która naląła mi się do oczu, nie mogłem jej odczytać. Więc przywożę ją do ciebie. Na moim statku.

Z tymi dumnymi słowy wręczył Krzysiowi wiadomość.

– Ależ to od Prosiaczka! – zawołał Krzyś, gdy przeczytał kartkę.

– A czy nie ma tam czegoś o Puchatku? – spytał Miś, zaglądając mu przez ramię.

Krzyś przeczytał na głos wiadomość.

– Czy te P to są prosiaczki? Bo ja myślałem, że to są puchatki. Musimy natychmiast iść mu na ratunek. Myślałem, że Prosiaczek jest razem z tobą, Puchatku! Sowo, czy mogłabyś wyratować go na własnym grzbiecie?

– Nie sędzę – odparła Sowa po głębokim namyśle. – Jest rzeczą wątpliwą, czy odpowiednie mięśnie grzbietowe...

– Więc może byś natychmiast pofrunęła i dała mu znać, że Ratunek Nadchodzi. A już my z Puchatkiem coś wymyślimy i przybędziemy, jak tylko się da najprędzej. Tylko już nie g a d a j , Sowo, ale l e ć w t e p ę d y.

[...]

– Możemy popłynąć na twoim parasolu – rzekł Puchatek.

– ?

– Możemy popłynąć na twoim parasolu – powtórzył Puchatek.

– ??

– Możemy popłynąć na twoim parasolu – powiedział jeszcze raz Puchatek. I nagle Krzyś zrozumiał, że jest to naprawdę możliwe.

Otworzył swój parasol i wsadził go do wody szpicem na dół. Parasol pływał, lecz chybotął się na wodzie. Puchatek wlaź do środka. I już miał właśnie powiedzieć, że wszystko jest w porządku, gdy zauważył, że wcale tak nie jest. Gdyż po paru łykach wody, na które doprawdy wcale nie miał ochoty, podpłynął z powrotem do Krzysia. Potem, gdy obydwaj weszli do środka, parasol przestał się kiwać.

– Ten statek będzie się nazywał „Rozumek Puchatka” – oznajmił Krzys. „Rozumek Puchatka” robiąc zręczny półobrót odbił od brzegu w kierunku południowo-zachodnim. Możecie sobie wyobrazić radość Prosiaczka, gdy wreszcie statek ukazał się jego oczom.

Źródło: Alan Alexander Milne, *Kubuś Puchatek*, tłum. Irena Tuwim, Warszawa 2006, s. 112–125.

Ćwiczenie 1

Opisz krótko, o czym opowiada fragment „Kubusia Puchatka”.

Ćwiczenie 2

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 3

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 4

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 5

Nazwij i opisz uczucia Prosiaczka, kiedy zrozumiał, że otacza go głęboka woda i jest odcięty od świata.

Ćwiczenie 6

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 7

Oceń postępowanie Krzysia, Puchatka i Sowy, gdy dowiedzieli się, że ich przyjaciel potrzebuje pomocy.

Ważne!

Tekst informacyjny to niewielki objętościowo tekst, którego głównym celem jest poinformowanie czytelnika o jakimś wydarzeniu czy zjawisku.

Tekst publicystyczny przedstawia stanowisko autora wobec ważnych problemów oraz zjawisk społecznych.

Tekst reklamowy to krótki i chwytliwy tekst, który ma zachęcić do kupna jakiegoś produktu lub skorzystania z jakiejś usługi.

Przeczytaj tekst pt. „Ogród deszczowy”, a następnie wykonaj ćwiczenia.

” Ogród deszczowy

Specjalnie utworzony obszar zieleni, wykorzystujący [wyselekcjonowane](#) gatunki roślin, które służą zwiększeniu [retencji](#) wód opadowych. Najczęściej budowane są w celu przyjmowania wód spływających z jezdni i chodników oraz dachów i innych powierzchni o ograniczonej retencji przy obfitych opadach. Ogrody te mogą być projektowane bezpośrednio w gruncie lub w różnej wielkości pojemnikach. Do obsadzania ogrodów deszczowych wykorzystywane

są gatunki roślin [hydrofitowych](#), np. tatarak zwyczajny, strzałka wodna, lobelia szkarłatna czy rodzime paprocie.

Źródło: *Ogród deszczowy*, 28.12.2018, dostępny w internecie: <https://www.teraz-srodowisko.pl/sloownik-ochrona-srodowiska/definicja/ogrod-deszczowy.html> [dostęp 7.10.2022].

Ćwiczenie 8

Wyjaśnij, na czym polega retencja wód opadowych.

Ćwiczenie 9

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 10

Uzupełnij zdanie odpowiednimi wyrazami spośród podanych poniżej.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 11

Sprawdź w dostępnych źródłach, jak wyglądają rośliny wymienione w tekście „Ogrody deszczowe”, a następnie wykonaj ilustrację przedstawiającą ogród deszczowy.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 12

Przeczytaj podane zdania, a następnie dopasuj wyjaśnienia do podanych związków frazeologicznych.

- Monika zapomniała parasolki, więc w drodze powrotnej z kina przemokła do suchej nitki.
- Po wygraniu trzech konkursów matematycznych na Kasię spłynął deszcz nagród.
- To było prawdziwe oberwanie chmury, stanęły tramwaje i metro.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 13

Zaznacz wyrazy należące do rodziny wyrazu „deszcz”.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 14

Określ, w jaki sposób pada deszcz. Dopasuj czasowniki do rodzaju deszczu.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Polecenie 5

W podanych poniżej polach wpisz przymiotniki określające rodzaj i natężenie deszczu. Mogą one określać moc deszczu, temperaturę, obfitość, porę roku. Przenieś zapisane pola na ilustrację.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Polecenie 6

Przypomnij sobie, kiedy ostatnio złapał cię deszcz, i krótko go opisz.

Słownik

Erich Remarque

[czyt. eriś remark] - niemiecki pisarz

hydrofity

rośliny przystosowane do życia w środowisku wodnym; mają słabo rozwinięty system korzeniowy, a ich pędy są całkowicie lub częściowo zanurzone w wodzie

retencja

magazynowanie wody opadowej na powierzchni ziemi, w gruncie oraz w zbiornikach naturalnych i sztucznych

selekcja

dobór osób lub rzeczy przez eliminację tych, które nie spełniają określonych warunków

Notatki ucznia

Bibliografia

King S., Nasir C., (2020), *Jak pachnie deszcz? 100 pytań na temat zadziwiających zjawisk pogodowych*, tłum. M. Hermanowska, Poznań: Rebis.

Milne A.A., (2006), *Kubuś Puchatek*, tłum. I. Tuwim, Warszawa: Nasz Księgarnia.